Torsdag den 7. oktober 2021

P9_TA(2021)0418

Sagen om Paul Rusesabagina i Rwanda

Europa-Parlamentets beslutning af 7. oktober 2021 om sagen om Paul Rusesabagina i Rwanda (2021/2906(RSP))

(2022/C 132/15)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til sine tidligere beslutninger om Rwanda, især beslutning af 11. februar 2021 om sagen om Paul Rusesabagina ([1]),

— der henviser til verdenserklæringen om menneskerettighederne,

— der henviser til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, som Rwanda ratificerede i 1975,

— der henviser til det afrikanske charter om menneskers og folks rettigheder,

— der henviser til principperne og retningslinjerne for retten til en retfærdig rettergang og juridisk bistand i Afrika,

— der henviser til FN's konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf,

— der henviser til FN's minimumsstandardregler for behandling af fanger (»Nelson Mandela-reglerne«) som ændret i 2015,

— der henviser til Kampala-erklæringen om fængselsforhold i Afrika,

— der henviser til rapporten af 25. marts 2021 fra FN's menneskerettighedsråds arbejdsgruppe om Universel Regelmæssig Gennemgang om Rwanda,

— der henviser til erklæringerne fra det internationale samfund, der fordømmer uregelmæssigheder og manglen på retfærdig rettergang i Rwanda, herunder fra Belgiens regering, USA's udenrigsministerium og Det Forenede Kongeriges regering,

— der henviser til erklæringerne fra European Bars Federation, Center for Human Rights of the American Bar Association og flere etablerede menneskerettighedsorganisationer,

— der henviser til Cotonouaftalen,

— der henviser til Rwandas forfatning,

— der henviser til FN's og Den Afrikanske Menneskerettighedskommissions instrumenter,

— der henviser til Wienerkonventionen om konsulære forbindelser fra 1963,

— der henviser til forretningsordenens artikel 144, stk. 5, og artikel 132, stk. 4,

A. der henviser til, at menneskerettighedsforkæmperen og den belgiske statsborger Paul Rusesabagina, der er bosiddende i USA, den 29. september 2021 blev idømt 25 års fængsel af afdelingen for international og grænseoverskridende kriminalitet ved højesteret i Rwanda efter hans anholdelse i Kigali den 31. august 2020; der henviser til, at Rusesabagina blev anklaget for ni terrorrelaterede forhold og gjort strafferetligt ansvarlig for aktiviteter, der tilskrives Rwandan Movement for Democratic Change/National Liberation Front (MRCD-FLN), der er en koalition af politiske oppositionspartier, og dens militære gren;

([1]) Vedtagne tekster, P9_TA(2021)0055.

B. der henviser til, at Rusesabaginas anholdelse i august 2020 var vilkårlig, blev foretaget på falsk grundlag og involverede ulovlig overførsel til Rwanda, tvungen forsvinding og isolationsfængsling; der henviser til, at der ikke blev fremlagt nogen arrestordre for hans anholdelse i overensstemmelse med kravene i artikel 37 i den rwandiske strafferetsplejelov (2019), og at der ikke blev fremlagt noget anklageskrift før hans domfældelse i strid med artikel 68 i den rwandiske strafferetsplejelov; der henviser til, at Rusesabagina ved flere lejligheder offentligt havde erklæret, at han ikke kunne vende tilbage til sit hjemland af frygt for gengældelse;

C. der henviser til, at Rwandas justitsminister, Johnston Busingye, indrømmede sin regerings rolle i Rusesabaginas tvungne forsvinding og overførsel i august 2020, betaling for flyet, der blev anvendt til overførslen, og krænkelsen af Rusesabaginas ret til en retfærdig rettergang; der henviser til, at domstolen den 10. marts 2021 fastslog, at Rusesabaginas overførsel var lovlig, og at han ikke blev kidnappet;

D. der henviser til, at der under afsigelsen af dommen blev meddelt yderligere beviser, som ikke tidligere var blevet hørt af domstolen eller fremlagt under retssagen, vedrørende påstanden om, at Rusesabagina skulle have rejst midler til den væbnede gruppe FLN; der henviser til, at nogle af de nævnte beviser stammer fra erklæringer om, at Rusesabaginas krav blev fremsat under tvang og uden advokatbistand;

E. der henviser til, at Rusesabaginas hold af advokater, som oprindeligt repræsenterede ham, ikke var valgt af ham selv, og at hans foretrukne advokater, som han i sidste ende fik adgang til, fra april 2021 blev forhindret i at mødes med ham, hvilket er i strid med artikel 68 i den rwandiske strafferetsplejelov;

F. der henviser til, at Rusesabaginas helbredstilstand under tilbageholdelsen er blevet indberettet som meget foruroligende, da han har overlevet en kræftsygdom og lider af en hjerte-kar-sygdom; der henviser til, at han ifølge sine advokater har forsømt to kræftscreeninger, og at fængselsmyndighederne har nægtet ham adgang til receptpligtig medicin fra hans belgiske læge, hvilket har forårsaget psykiske og fysiske lidelser i strid med artikel 12 og 14 i den rwandiske forfatning om retten til livet, retten til fysisk integritet og beskyttelse mod umenneskelig eller nedværdigende behandling;

G. der henviser til, at de rwandiske myndigheder i september 2020 undlod at underrette de belgiske myndigheder om Rusesabaginas anholdelse i overensstemmelse med princippet om konsulær bistand, der er nedfældet i folkeretten; der henviser til, at Rwanda Correctional Service (RCS) har haft adgang til kommunikation og juridiske dokumenter udvekslet mellem Rusesabagina og hans advokater; der henviser til, at den belgiske udenrigsminister sendte adskillige verbalnoter til sin modpart i Rwanda og anmodede om, at Rusesabaginas rettigheder blev respekteret, men at den rwandiske regering afviste hver eneste anmodning;

H. der henviser til, at det i juli 2021 blev rapporteret, at de rwandiske myndigheder havde anvendt NSO-gruppens Pegasus-spyware til potentielt at ramme mere end 3 500 aktivister, journalister og politikere; der henviser til, at spywaren ifølge retsmedicinske analyser også blev brugt til at inficere Carine Kanimbas, Rusesabaginas datters, telefon; der henviser til, at de rwandiske myndigheder benægtede dette;

I. der henviser til, at Rwanda har undertegnet Cotonouaftalen, som fastsætter, at respekt for menneskerettighederne er et væsentligt element i samarbejdet mellem EU og Organisationen af Stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet; der henviser til, at styrkelse af retsstatsprincippet og menneskerettighederne er de vigtigste prioriterede områder i EU's programmering for Rwanda;

J. der henviser til, at det andet ministermøde mellem Den Afrikanske Union og EU finder sted i Kigali den 25.-26. oktober 2021;

1. minder den rwandiske regering om dens forpligtelser til at sikre de grundlæggende rettigheder, herunder adgang til domstolsprøvelse og retten til en retfærdig rettergang som fastsat i det afrikanske menneskerettighedscharter og andre internationale og regionale menneskerettighedsinstrumenter, herunder Cotonouaftalen, særlig artikel 8 og 96;

2. understreger, at Rwanda skal sikre retsvæsenets uafhængighed og håndhæve den i landets forfatning og lovgivning, og at alle statslige og andre institutioner har pligt til at respektere og observere retsvæsenets uafhængighed;

3. minder om, at udlevering af enhver mistænkt til et andet land kun bør finde sted gennem en uafhængigt overvåget udleveringsprocedure for at sikre lovligheden af udleveringsanmodningen og sikre, at den mistænktes ret til en retfærdig rettergang er fuldt ud sikret i det anmodende land;

4. fordømmer derfor på det kraftigste den ulovlige anholdelse, tilbageholdelse og domfældelse af Paul Rusesabagina, som er i strid med folkeretten og rwandisk ret; mener, at sagen om Rusesabagina er et klart eksempel på menneskerettighedskrænkelserne i Rwanda og sætter spørgsmålstegn ved retfærdigheden af dommen, som angiveligt manglede garantier for en retfærdig rettergang i overensstemmelse med international bedste praksis for repræsentation, retten til at blive hørt og uskyldsformodningen;

5. opfordrer til øjeblikkelig løsladelse af Rusesabagina af humanitære årsager og til hans hjemsendelse, uden at dette berører hans skyld eller uskyld; opfordrer til, at EU's delegation i Rwanda og medlemsstaternes diplomatiske repræsentationer tydeligt videreformidler denne anmodning i deres drøftelser med de rwandiske myndigheder;

6. opfordrer den rwandiske regering til under alle omstændigheder at garantere Paul Rusesabaginas fysiske integritet og psykiske velbefindende og tillade ham at tage sin sædvanlige medicin; insisterer på, at den rwandiske regering skal respektere den belgiske regerings ret til at yde konsulær bistand til Rusesabagina for at sikre hans sundhed og ordentlig adgang til forsvar;

7. beklager den generelle menneskerettighedssituation i Rwanda og navnlig den målrettede forfølgelse af kritiske røster; fordømmer politisk motiverede retssager og retsforfølgelse af politiske modstandere; opfordrer indtrængende de rwandiske myndigheder til at sikre magtens tredeling, navnlig retsvæsenets uafhængighed;

8. opfordrer Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, Kommissionen og EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder til at styrke menneskerettighedsdialogen med Rwanda på højeste niveau inden for rammerne af artikel 8 i Cotonouaftalen for at sikre, at landet overholder sine bilaterale og internationale forpligtelser; understreger, at der i forbindelse med internationalt udviklingsarbejde i Rwanda bør gives langt højere prioritet til menneskerettigheder, retsstatsprincippet og gennemsigtig og proaktiv regeringsførelse;

9. anmoder Kommissionen om kritisk at gennemgå EU's støtte til den rwandiske regering og statslige institutioner for at sikre, at den fuldt ud fremmer menneskerettighederne og ikke har nogen negative konsekvenser for ytrings- og foreningsfriheden, den politiske pluralisme, respekten for retsstatsprincippet og et uafhængigt civilsamfund;

10. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder, Republikken Rwandas præsident, formanden for Rwandas parlament og Den Afrikanske Union og dens institutioner.